

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

S. Athanasij Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

In domino nostro Iesu Christo, qui vivit & regnat
in unita secula. Amen.

VITA S. PATRIS ATHANASII EPI-
scopi Alexandrini ex ea que est apud Metaphrastem.
Mograt ex hac vita anno Domini 371. Gratiano
secundum & Probo Conf. cum sedisset annos sex su-
pra quadraginta. Corpus eius fertur Venetijs ho-
norificentissime asseruari

Athanasius, quem Naziāzenus post alias lau-
des, oculum orbis, sacerdotum Antistitem;
voce sublimem fidei columnem, Christi lū-
men & secundum Præcursorem appellat, ex cla-
rissima Aegypti civitate Alexandria oriundus, pa-
tres habuit insigni pietate & virtute præstantes,
quorum ipse & genus virtutem propria virtute &
admiranda plane vitæ sanctitate illustriorem mul-
tipliciter reddidit. Cuius generosum & liberale ingenium
morumque probitas & constantia in ipsa eius
vita mirifice eluxit. Cum enim die quodam ho-
mili cuperet lusibus (vt est ea aras istiusmodi de-
lectationum oblectare & cum equalibus ad quod-
dam maris litus ludibundus pervenisset, eas ibidem
per ludos pueriles instituit que futuram eius vi-
tiositatem haud dubie declararent. Pueri enim
ludum ea que à sacerdotibus peraguntur imi-
tantes Athanasium quidem impositis manibus Epi-
scopi ordinantur: ipsi vero veluti in Presbyte-
ris Diaconos electi, alios ad eum pueros duce-
rent quorum animi sacra baptismatis vnda non
expirari erant, vt ab ipso per lauacrum re-
generationis Christi gratiam consequerentur. Res
autem ipse puer omnia, cum rara quadam animi &
reuerentia, de more peragens, aqua mari-

2. Maij

Patria & pa-
rentes eius.

Vide supra
puerilem.

CE 2 hi puc

ua pueros tingebat, & graui quadam oratione
lenter ad perceptam gratiã ad extremum vi-
ritum seruandam hortari videbatur.

Alexander
Episcopus
Alexandri-
nus.

Præerat id temporis Alexandrinæ ecclesiæ
Alexander qui illam sedem moribus egregijs & di-
nis planè virtutibus adornabat. Is cum a graui-
bus vacaret negocijs, cuperetque iucundissime
ris spectaculo oculos animumque pascere, hortari
hunc puerilem incidens ludum, quæ ab Athanasio
rebantur sedulo contemplabatur. Stupebat ante
modum & ordinem quem diuinus puer in tri-
do seruabat, prorsus vt baptismum illud à pueri
actum ratum haberet, & prompta alacritate
nu ipse quod sacris ceremonijs deerat, supplere
Ipsam autem Athanasium amplissimis verbis
rentibus commendauit, eosque hortatus est, vt
erum omnibus maximarum artium disciplinam
buendum curarent, vt potè egregium Catholice
propugnatorem & rarum quoddam mundi
futurum. Parentes eo antistitis testimonio gau-
lium optimè instituendum curarunt, in ista
Athanasio obtulerunt. Is magno tum gaudio
ptum in clerum cooprauit, & sacerdotali dig-
decoratum hostibus Ecclesiæ obiecit.

Artij furor
Ecclesiam
exagitat.

Atque erant quidè in Athanasio multa & in-
ribus eximia, in doctrinaque & dicendi facultate
nè præclara: ex quibus nihil hominem æquum
strem reddidit, atque pro rectis dogmatibus
ptã certamina; quæ nos libabimus potius, quam
feremus: quandoquidem tot ac tanta sunt vt
lis verbis dignè explicari queat. Insanus Artij
credibili quadam rabie in Ecclesiam sæuiebat,
quæ sceleratis dogmatibus nõ modò labefacta
planè conuellere nitebatur. Iamque ipsum

nem vniversum sua improbitate ita infecerat, vt
 nulli illum haud aliter quam virum diuino spiri-
 tu plenum intuerentur. Damnatus exilio & ab Ec-
 clesie cōmuniōne abdicatus, sua astutia ac fraudu-
 lenti persuasione apud Magnum illum Constanti-
 num effectit, vt non modò ab exilio reuocaretur; sed
 gradum pristinum nouis etiam ab Imperatore au-
 ctis honoribus restitueretur. Itaque Alexandriam
 rediens cum in manifestum Catholicæ Ecclesiæ ex-
 tra incumberet, neque vnus qui sceleri illius ob-
 stantem satis idoneus inueniretur, vnus Athanasi-
 us se viribus illius furori obiecit, ipsumque
 inuicem Alexandrum ad rem strenuè gerendam
 non desistit. Non cessabat cum lingua tum
 manu immanem belluam submouere, eiusque dia-
 bolicas fraudes opprimere. Contrà verò Arrius in-
 scissibili nexu ipsum Imperatorem sibi coniungere
 volebat, quem ita ad suam plerunque voluntatem
 abducebat, vt acriter interdum & Alexandro & Atha-
 nasio minaretur, si non iuxta latam à se sententiam
 amplexerentur. Erat Eusebius Nicomedi-
 ensis qui animum Imperatoris odio in Athanasium
 excitare non cessabat. Interea Alexander aduer-
 sus correptus valetudine honesto sine vitâ conclusit;
 cuius eccle Athanasius cōmuni totius populi suffra-
 gio ad illud honoris dignitatisque fastigium euo-
 catus. Hoc virtutis præmio ornatus placidè Alexā-
 drinam Sedem occupauit, impietatis ministris rem-
 otijs, quæ egre ferentibus: turbulentos tamen impetus
 in omni omnino mouentibus. Sed cum parturiciens a-
 nimum cōceptam inuidiæ flammam diutiùs occul-
 tare non posset, structis vndique insidijs non modò
 se, sed ipsa etiam ciuitate expellere conati sunt.
 primum cœpit moliri insidias Eusebius, totius

Athanasius
se opponit
Atrio.

Eusebius Ni-
comediensis.

Athanasius
creatur Epi-
scopus Ale-
xandrinus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

impietatis instrumentum. Vt autem facilius quæ
 volebāt assequerentur, homines quosdam hære-
 prauitate imbutos & ad omnē improbitatem ego-
 giè instructos conduxerūt, Isidonem, Eudemonem
 & Callinicum : qui fidei criminibus Athanasium
 cusarēt : Primū quod Aegyptios ecclesie Alexan-
 drinæ vestem lineam pendere coëgisset. Secundū
 quod literis Imperatorijs insidias parasset. Tertium
 quod avaritia creans arcam quandam auro
 nam cuidam amicorum suorum transmisisset.
 Quarta quod accedebat quartū Ischyras quidā homo vici-
 osus & vaser moribus, qui grauisimorum criminum
 mira calliditate, obiecta in accusatores retor-
 nouerat. Is, cum arrogato sibi per summum
 sacerdotij honore, diuina mysteria pollutissimis
 bus tractare non vereretur : Athanasius, mis-
 in rem ad Marcotem (quo in loco Ischyras ver-
 tur) Macario Presbytero eum cōpescuit & sacra-
 ei functionem interdixit. Quare commotus
 ter Ischyras Nicomediam ad Eusebiū confu-
 pudenter aduersus Athanasium vociferas plura
 que in eum maledicta congerens. Quibus
 Eusebius hominem sua sponte iam plus satis
 tatū multis magnisq; pollicitationibus &
 pali etiam dignitate proposita, eō permouit,
 quam accusationem institueret qua per fas
 nefas Athanasium ex illo honoris gradu detur-
 Is igitur in ipsum Athanasium crimen intendit
 scilicet illius voluntate presbyter Macarius
 siam instar prædonis inuadens ipsum magnum
 ab altari detraxisset, sacramque mysteriorum
 sam euertisset, & codices sacros flammis ex-
 aliaque insuper vel homine etiam ethnico
 perpetrasset.

Accusatores
 in Athanasio
 406.

Accusatio
 Ischyraz in
 Athanasium.

Hec cum ad Imperatorē de Athanasio allata esset
 primum non nihil commotus est: deinde re ma-
 gis considerata cum virtus Athanasij tanti sceleris
 actionem vinceret eum nec cōdemnavit, nec ab-
 solvit, sed indicto Tyri concilio accusationem iu-
 dicio discuti iussit. Erat hic annus imperij
 Constantini tricesimus cum episcopis ex diuersis lo-
 cibus Tyri cōgregatis vincētus Macarius Presbyter ad-
 ductus, vt & ab Episcopis, & Præsīde, qui etiam
 cum Tyro magistratu aderat, damnaretur. Ibi ca-
 lamitantes cum præsata crimina intentarent &
 in omnibus in eo pugnarent vt Athanasium sua
 dignitate deiectum perpetuo exilio mulctarent, ni-
 hil non modo effecerunt, sed iisdem criminibus re-
 condita viri sancti virtutem multo quam antē il-
 lorum virorem reddiderunt.

Ceterum ne sic quidem desistētes ab insania, ad
 alios acque alios conuerfi sunt cuniculos vt quauis
 eadem via modoque Athanasium subuerterent. Et
 eadem adductus accusator Ischyra cum testibus
 plurimis, quos cum Athanasius a ferendo in se re-
 uocato rejiceret, diceretque Ischyrae sacerdotij
 probationem ante omnia incumbere, si vellet
 contra Christi Sacerdotes accusationem instituere,
 illa ex exceptione proficiens tandem absens dam-
 natus, & sacra dignitate per summam iniustitiam
 abrogata est. His peractis restā Hierosolymam ad-
 ducti contendunt sicteque in Nicena Synodo
 Athanasio subscripsere. Sed cum alij, qui mor-
 tis adhuc puritatem fidei Catholicæ tuebantur,
 viderent vrgerentque vt Arrius Alexandrinæ Syn-
 odum examen subiret, latentem sub multis verbo-
 rum & sententiarum velamentis fraudem illam
 excogitauerunt. Interea dum hæc fiunt misit

Macarius
 presbyter
 vincētus Ty-
 rum addu-
 citur.

Athanasius
 absens dam-
 natus.

Arrii sensus
 in religiois
 negotio de-
 prehēditur.

Cc 4 ab Im

ab Imperatore litera tam Athanasium quam Eusebianos adesse iubet. Hæc magnum Synodo timorem incusserunt, adeo ut singulis fere ad sua dilapsis, Theobius & Theognes eum conuentum formidati per literas Imperatori responderent.

Athanasius se Imperatori sinit & restituitur.

Dùm hæc geruntur Athanasius Nicomedia in conspectum Imperatoris se siltens obiecta firmamina tam luculenter diluit, ut protinus ab ipso Imperatore in ereptum dignitatis gradum restitueretur. Ibi Arriani facta inter se cõpiratione neque populum concitarunt, clamantes indignum esse iudicio retractari, quæ iam ante à tot Episcopis erate & eruditione eximijs probata fuerant. Læmotus Athanasius cum non modo Alexandriam totam fere Ægyptum labefactam cerretet, Imperatori discrimen in quo Respubl. veritatem significat, monet quæ si eam saluam cuperet, ut deitas de Arrio intemperantis animi & linguæ potest expeteret. Citatur ab Imperatore Arrius. Is vero in concilium scelerum suorum socijs, nec nec Athanasio parcere statuit. Fraudiosus igne dolis omnibus instructi Imperatori se siltentur, interrogatiq; de ijs quæ in Synodo gesta erant, indulenta sanè modestia responderunt: De alijs dem, o Imperator, non adeo, inquit, laborat quod verò sacram mentam euerterit, calicem mysticum confregerit & minutas in partes dirigit, & sacra deniq; omnia prophana duxerit: frumentum ex Alexandria ad urbem mitti solent se prohibitarum minatus sit: quem hæc non erant, quem non mordeant, cuius denique non vel adamantinum non pungant, moueantque non rum testes sunt Adamantinus, Anubion, Arcebius & Petrus, Episcopi omnes: a quibus de his

Arrianorū accusatio de Athanasio apud Imperatorem.

Arrianorū accusatio de Athanasio apud Imperatorem. In concilio Nicomediae Athanasius a seipso accusatus est, quod in synodo Constantiensi hæresim Arrianam professus esset. Imperator Constantinus, qui in synodo Constantiensi presens non fuit, per litteras Athanasium interrogauit. Athanasius respondit, se in synodo Constantiensi non fuisse, sed in synodo Nicomediae, ubi hæresim Arrianam professus non esset. Imperator Constantinus, qui in synodo Constantiensi presens non fuit, per litteras Athanasium interrogauit. Athanasius respondit, se in synodo Constantiensi non fuisse, sed in synodo Nicomediae, ubi hæresim Arrianam professus non esset.

hos conuictus, iustum quidem effugit supplicium;
 fugere tamen non potuit, quò minus ab vniuersa
 Synodo, vt impiorum nefariorumque eiusmodi fa-
 ctorum perpetrator, Episcopatu abdicaretur.

Hæc aliaque simulato quodam animi dolore di-
 centibus Imperator cum attēras nimium aures præ-
 beret in iram erupit, & virum iustū exilio in Galli-
 am condemnauit: quamuis alij accuratiùs fortasse
 eius rei scopum perpendētes, hoc exilium in Atha-
 nasium non propter cōdemnationem aliquam, sed
 potius ad tempestatem sedandam & vnionem ac
 concordiam ecclesiarum conseruandam statutum
 esse existiment: præsertim cum morti iam proximo
 Alexandriam eum reuocari ab exilio, Eusebio
 quoque qui ei aduersabantur præsentibus, iusserit.

Cæterum Imperator in his vita excessit, tricesi-
 mo, secundo quidem imperij sui Anno, ætatis autem
 sexagesimo quinto, filijs relictis imperij successori-
 busque inter ipsos diuiso. Nam Constantino qui-
 bus maiori ex filijs, maiore relicto imperio, testa-
 mentum apud presbyterū d. posuit, quem Arij lau-
 dantem Constantia soror eius, eademque Licinij
 coniunx moriens ei vt virum bonum commenda-
 uit. Eo vita functo, qui pestilenti hæresis conta-
 gione in cordis recessu infecti erant, eamque mira-
 biliter occultauerant, cōfestim alicundē progres-
 sū de itinīs colloquijs post habitis, nudo (vt dici-
 tur) capite cum omnibus congregantes, Arij maxi-
 mianam opinionem obtinere laborabāt. Facilius autem
 suum ad optatum exitum perducturos
 impedirent. Ad eam verò rem veluti manu
 mōstra vsi sunt illo presbytero, qui à Constantino
 iuramento interposito, testamentū Con-
 stantio

Damnatus
 exilio ab
 Imp. Atha-
 nasius.

Mors Con-
 stantini.

Presbyter
Arrianus
multos in
aula inficit.

stantio filio, quum ex Oriente rediret, tradendū ac-
ceperat. Is quod apud Constantinum non modo sed
etiam Constantium res plerasque ex eorum volun-
tate peregrisset, nomen aliquod & auctoritatem
tinebat; eo que facilius imo nullo ferè negotio pla-
rimos in aula Imperiali celeriter in suam ipse
tentiam adduxit. Cumque malum hoc per omnia
iam aulam serperet, ad ipsum quoque Imperatorē
transijt, ac tandem urbem totā inficit. Itaque Euse-
bius & Theognes vt Alexandrinæ ecclesiæ Hierar-
cham aliquem, qui eorū esset opinionis, præfice-
totis viribus laborabant. Atque vt tandē aliquam
voti sui cōpotes fierent, Arrium magna cum auri-

Arrius Con-
stantinopo-
lim intro-
ducitur.

ritate Constantinopolim introducunt vt ibidem
de diuino numine opinionē Nicænis decretis
sentaneā declararet. Cumq; is dolosa adhibita
lacia & Imperatorē & Magistratū eluissit,
eis testimoniū optimū cōsequutus esset, Euse-
norum fretus auxilio petulanter admodū se ge-
prorsus vt iam deuictō & planē subactō Athana-
palmā victoriæ se manibus gestare putaret. Et
peratoris palatio à quibusdam Eusebij satellitibus
deductus per forum insolenter gradiebatur, &

Arrij inso-
lencia.

mediam urbē vendicans se inferebat. Postquam
ad Constantini forum ventum est, vbi ingēs illa
phyreica Constantini ipsius columna magni
altum excurrit, derepentē timor ei ex concu-
vulnere incessit, & alui eum laxitas cōsequuta
Eo casu maximē urgente, cum secessum publicū
qui in propinquo erat, petere cogereur, ibi
deliquio miserabiliter oppressus crepuit
& intestina omnia multo cum sanguine effusa
Eo autem hoc modo vita priuato, Eusebius
ius asseclæ totum bellū & pugnam aduersum

Arrij mors
horribilis.

ius asseclæ totum bellū & pugnam aduersum

ab Occidente Athanasius impediuit: vnus Au-
 gustinorum, inuicem videlicet Constantini qui Oc-
 cidentibus Gallis imperabat, literis frater. Is nam-
 que vbi cognouit patrem Athanasij exilium testa-
 mento abrogasse, reditu concessit, vt Alexandriam
 reuocaretur curauit. Athanasius itaque Constans
 inuicem literis munitus Alexandriam venit, vbi
 orthodoxis quidem summa cum gratulatione ac-
 ceptus est: sed Arrianæ factionis homines nouas
 inuidias compararunt. Fingebant scelerati pla-
 giosos & corrupti prestigiatores eum manu
 Arsenij cuius Alexandrini nescio qua arte
 captum esse. Hic Arsenius in numerum lectorum ascen-
 dit & grauiore aliquo delicto se contamina-
 uit: propter quod fuga sibi salutem querere coactus
 erat. Eam occasionem nacti Arriani cum suspica-
 rentur hominem nullo vnquam tempore rediturum,
 quem extinctum credebant hoc in Athanasium
 transiisse, & tragico quodam actu nefarium
 facinus ab Athanasio perpetratum esse iactabant.
 Arsenius quamuis nefando scelere pollutus iu-
 dicio supplicium ab Athanasio & Ecclesia con-
 demnatum esse certo sciret, audacia tamen fraude illa,
 in illum aduersarij struebant, contempto o-
 mni periculo, ad Athanasium venit, vt eum a falsi-
 tate suspitione liberaret: que Athanasius lati-
 tuit, donec constituto iudicio damnatus esset.
 Arsenius aduersarij maiore inuidie flamma concitati
 erant, vt Athanasium criminum virum sanctum accusare non de-
 cepit. Producit in iudicio mulierculam vultu mi-
 serabilem, & in sycophantijs preclarè exercita-
 tam. Ingegni pecunie vi corrupta dicebat se domi-
 num Athanasium & virtutis ergo Athanasium accepisse,
 ab eo

Redit Alex-
 andriam A-
 thanasius.

Nouæ insi-
 diæ in Atha-
 nasium.

Arsenius se-
 periculo of-
 fert ad Atha-
 nasium libe-
 randum.

Crimen ad-
ulterij ipsi
obiectū mi-
ra arte di-
luit.

ab eo que hanc pro mercede gratiam reuulisse, quod
eam media nocte per vim oppressisset. Hęc cum
ferret accusatrix, Athanasius vnā cum presbytero
Timotheo ante portam foris stabāt. Ibi cum Timotheus
callidē sanē & præclarē, simulata personā
athanasij, repente irruens: Mulier, inquit, ego te
noctu vim inculi, vt ipsa dicis, egone? Illa verō
dē impudenter ad iudices conuersa: Hic, inquit,
qui mihi vitiū attulit, hic est qui insidiatus est
pudicitie. Illa ergo impudicā proprijs verbis
uicta, cum nec ipsum quidem nosset, quem tunc
leris reum faciebat, iudices qui & testes & accu-
tores erant, cum quid agerent planē nescirent,
eto ac sereno vultu subriserunt; vt hoc modicum
mentum illud diluerent. Quocirca omnia
tia, lege in calumniatores constituta, ad crimina
lesicij conuersi sunt vt priori dedecori aliquo
medium inuenirent. Producūt itaque manum
lus quod misericordes oculi, ne intueri quidem
rant. Hanc illi, immaniter & impudenter
sto conquassantes: Hęc, inquit, Athanasius
tacens accusat. Hęc te inuitabiliter & acriter
sequitur. Hanc non verbis, non arte, non alia
ratione poteris effugere. Sciunt omnes Arseni-
ius tu, d iniuste & impiē, hanc manum excu-
Dicam nunc qua de causa eam excueris, & ad
ea vsus sis? Ille autem leni voce & tali viro
respondens: Quis est ergo ex vobis, inquit, qui
senium nouit, & quis hanc eius esse dexteram
tur? Cū autem non pauci ad hęc e cathedra
rexissent, & Arsenium ipsum & manum
apertē se nosse affirmarent, Athanasius Arsenium
occultaris sub pallio manibus, introducentem
rauit. Postquam verō viuus & sanus altare,

Accusatur
Athanasius
quod Arse-
nio manum
amputasset.

at acrius eo
Nonne hi
nam per m
dens Arseni
ntera, deinc
tas manus
amputata s
dret.
His rebus h
um contexuer
em, pudore &
na cum lictori
as qui Arriana
tas, eos valde
alio exceder
tati placerent
em, male eum
iudices ma
penis & sup
tam submi
sione, per
Athanasio
dubio de s
Præses iu
tam sed affe
qui manibus r
quem Athan
ices, inito c
sistentia cor
quorum a
stant, acla
tam partes m
demque ei i
que vt tandē

Imperatorem adeo vehementer in eum incitant, eorum accusationibus persuasus, primum honoris & diuitiarum ijs proponeret, qui Athanasium vita quoque modo priuarent. Is vero perire, non a finibus Romani imperij, sed etiam extra orbem terrarum esset damnatus exilio, sex quibus

Sex annis in cisterna latitat Athanasius.

annis in sicca quadam cisterna & aqua penitentiua deliuit. Cum autem nec sic quidem perire latere possit, sed futurum erat, ut die altero, rediret, diuina quadam prouidentia vel periret, et na egressus aliud commigravit. Deinde ex alia alia fugiens, pericula ab Oriente ad Occidentem transiit. Ei tunc imperabat Constantinus Constantinus frater cui causam suam exposuit, & ad Iulianum

Romam venit ad Iulium Pontificem.

manum Episcopum Romam profectus, quatuor periculis orthodoxa fides versaretur, declinat Paulò post cum tertio fieret Gregorium quatuor Arriana rabie refertum, in Antiochena Synodo suum interitum congrata, in Alexandrinam Synodum

Gregorium quendam Arriani in Athanasij sedem intrudere conantur.

trudendum esse, mox datis ad clerum Aegyptiis eam electionem utpote iniusta & nefaria pedire conatus est. Sed Eusebiani adeo archiepiscopi constantij Imperatoris animum obfidebant, ut neque nomen quidem Athanasij ferre possent. Verò omnia iam ex animi eorum sententia suaque dogmata magna libertate inferebant, Eusebius strenuus impietatis propugnator, qui etiam ad Iulium Pontificem destinavit, qui Athanasij & iudicem & punitorem exposceret. Iulius lectis attentè Eusebij literis cum maxime

Iulius Pontifex remittit Athanasium Alexandriam.

lumnias esse deprehenderet, Athanasium litterarum munitum Alexandriam remissit: aduersus acri verborum castigatione infectus est. Eiusmodi tota ciuitas comota est: prorsus ut certatim

eius conspirasse viderentur. Venienti Alexadro ob-
 lebat Imperator, missoq; Syriano duce exercitûs,
 qui Gregoriû Alexandriam ad Sedē Episcopalem
 honorificè ducebat, necem illi inferre præceperat.
 Sol iam ad occasum præcipitabat, & ciuitas fe-
 stas agebat dies cum dux exercitûs ordinata acie, ci-
 uitate ingreditur: & Athanasius curis plenus de fa-
 lore nō tam sua quàm ecclesiæ sollicitus in omnem
 animum intentuserat. Cumq; ingenti clamore &
 tumultu cōcitato omniū mucrones in caput suum
 stridos cerneret, suis abeūdi facultatē fecit. Et illis
 quod nulla vis à furētī popula illata est, sed omnes
 tantum oculi ad solum respiciebant Athanasium, vt
 eum vidissent de medio tollerēt. Is autē cum pars
 populi factus esset, tanquàm vnus ex multis, militū
 turbos sefellit & per mediū tumultum periculum
 exiit, Romāq; iterū confugit. Eodem tempore
 Paulus Constantinopolitanę Sedis Antistes sua quo-
 que dignitate deiectus Romā venit, factusq; Atha-
 nasii pietatis & periculorū socius vnā cū illo Con-
 stantiū & Iulij adiit, quātoq; in discrimine res eccle-
 siasticę essent, præclarè edocuit. Et quidē Cō-
 stantiū ad Cōstantiū fratrem literis nihil nō fecit,
 ut sedib; sacri antistites restituerētur: sed cū o-
 mnia perderet, Athanasius & Paulus, vt Synod^o
 in vtriq; parti cōmunis indiceretur, obtinuerunt.
 que vtriusq; Imperatoris sententia OEcumē-
 nicę Synodus Sardicę congregata est, in qua Occi-
 dentaliū Episcopi plusquàm trecenti conuenerūt:
 Orientalium autem soli septuaginta, inter quos etiā
 Marcotæ Episcopus annumeratus est. Et
 ex Asia quidem cōfluxerant, ne in Occidentaliū
 cōspicuum venire sustinuerunt, affirmātes
 se aliter cum eis esse sermonem collaturos, nisi
 prius

Athanasius
Romā con-
fugit.

Synodus
Sardicēsis.

Cœciliabu-
lum hæreti-
corum Phi-
lippis.

prius Paulum & Athanasium conuentu expellerent.
Cum autem Occidentales ne ad aures quidem huius
sermonem admitterent, illi reuersi sunt: & Philippi
Thraciæ priuacum fecere cœciliabulum: in quo
mordicus sententiam illam confirmarunt, qua
antè filium diuersè à patre essentia professi fuerat.
His auditis qui erant Sardinicæ omnes illos ma-
feste impietatis damnarunt, suisque gradibus Atha-
nasia accusatores exturbarunt. Quæ ut primū Con-
stantinus Imperator intellexit, iterum Constantiam
trem per literas aggressus est vt Athanasium & Phi-
lipum suis sedibus reuocaret: ni faceret se vel
uito vtrumque restitutum.

Constantius
reuocat A-
thanasium.

Constantius igitur fratris minis exterritus
protinus literis Athanasium reuocauit: sed Atha-
nasio fraudem & dolum suspicantē ideoque
renuente, secūdis & etiam tertijs humanitate
beneuolentia plenis metum illi ademit. His de
Constantius & Iulius & vniuersa denique regna
Romano subiacet imperio, incredibili gaudio
sua festum diem instituit, quo Athanasium ad
sua reditum celebrabat. Et quidem fuit cum
vulgaribus beneuolentiæ indicijs à Constantio
vrbe regia exceptus Athanasius. Cumque Imperator
comiter ei periculum, quod fugā euasere
probarer, & amice calliditatis insimulare, ce-
pit ait: Pro his omnibus, ô Athanasi, hanc vnam à
tiam reposco, vt vnicam saltem Alexandria
sectatoribus cœcedas ecclesiam. Quo annuente
ea tamen conditione, vt & ipse vicissim ortus
Constantinopoli aliā tribueret; libens etiam
sus est Imperator: quamuis frementibus
rijs, qui totis viribus reluctabatur. Fertur
perator admirans cum stupore dixisse: Non

Constantij
dictum de
Athanasio:

Arriani aduersus virum talem omnes mouere ma-
chinas. Sic ergo eius admiratus prudentiam Con-
stantinus humanissimè eum deduxit, & scriptis ad
populum Alexandrinum & Episcopos & Magistra-
tum Aegypti literis mandauit, vt quanto posset fieri
honore maximo ac beneuolentiâ reciperetur.

Cum sic ergo tertio & cum tanto honore ac cele-
berrime ad Sedem suam redisset, & innumerabili-
bus officibus & laboribus persunctus in portu na-
uæ videretur, tunc vel maximè mare tempesta-

tum eum surrexir. Nam cum Magnentius Constanti
inuenit inuulsi, sopitæ non nihil insidiæ rursus
Arrianis in Athanasium excitata, & noua apud
Imperatorem calumniæ delatæ sunt. Ibi tum rursus

indicta, rursus minæ, exilia, terrores, per mare
per terram inquisitio instituta. Quantas tum Ge-

neras ille nefarius in ecclesia Alexandrina perse-
cutiones excitauerit existimo nullis planè verbis
describi posse. Nihil erat tutum, nihil sanctum, sa-
num non modo profanis miscebantur, sed ij qui vel
fidei sinceritatem spirabant, ad exilia, ad
carceres, ad flagella, ad ignes denique trahebantur.

Quis erat qui grassanti impietati obuiam iret, præ-
sertim cum è viuis sublato Constante, Imperator

Constantinus aperte ipsum impietatis patrocini-
um esse videbatur. Cumque totum Orientem Ar-

rianarum repleuisset, Occidentem etiam corrup-
tum aggressus est. Ea ratione Occidentis Episco-

porum dogmatum Arriani communionem magno
scelus euocauit: ac Mediolani indicta Synodo

ex fortissimis partim blanditijs, partim mi-
serationibus etiam ac muneribus alijsque fraudibus
vultum voluntatem deduxit.

Athanasius autem cum insidias Imperatoris ex-
plorat-

Tertio rediit
ad Sedem
suam Athan.

Magnentius
quætor mor-
tis Constanti-
tis.

Rursus eij-
citur Athan.

Constantinus
impietatis
defensor.

Synodus
Mediolen-
ensis.

D d plora-

De virgine
apud quam
Athanasiū
delituisse
sesuat.

Vide Baron.
s. Tom. An-
malium.

Gregorij fu-
tor & perfe-
cutione in Ec-
clesiam.

Julianus Gal-
liae Praefectus.

Constantij
mors.

plorasset, & iam iamque Praefectorum satellites
vincula ei iniiciēda aduentare cognosceret, rursus
diuina visione admonitus id quoque periculum
uasisit. Erat Alexandriae virgo quaedam incredibili
pulchritudine praedita, qua cum viri non obloquū-
bidinis suspicione habitare poterant. Ad hanc
sanctus cum periculi magnitudine vrgeretur, ter-
tia nocte confugit. Ea vero rei nouitate stupore
causam querebat. Cumque episcopus eam pro-
redderet, virgo semota ex animo suspicione
nis, vt dicitur, manibus Athanasium excepit. In-
nigne aliquandiu apud se habuit. Nam quod le-
nis eum ibidem latuisse & virginis ministerium
creatum fuisse quidam existimant, videtur
vero abesse: praesertim cum illud sexennium
quo apud virginem delituit, in iusta annorum
putatione, ne inueniri quidem possit.

Interea Gregorius Alexandrorum, vt ita
Erinnys, maiori impetu ac furore in rectam
ferebatur. Iamque improbitas & inuidia, Ec-
clesiam omni ex parte conturbarat, confusione
ad reipublice quoque excidium serpere incipere
Constantius, omnibus iam Catholicae Ecclesiae
pugnatoribus amotis, Iulianum Galliae cum
state summa praefecerat. Is rerum omnium
di motus desiderio, cum in Gallijs magnam
num conciliafset, induit se purpura, & ab
Augustus acclamatus, bellum aduersus Con-
stantium mouit. Cum autem Imperator per fidem
coactio exercitu delere constituisset, inter Ca-
doces & Cilices in loco, qui Mopsi fontes dicitur,
subito membrorum omnium stupore oppres-
sionem cum imperio vitam abruptit: diuina pro-
bio iustitia vrgente, quae iustam de eo vitam

expetebat
Georgium
in ecclesia
muni thea-
tus est.

Impera-
imperium
gonis stud-
care. Quo-
Iulianum p-
obsequio A-
medio ciui-
tus, precipu-
uare, & ve-
uatu grati-
nis se totos
ca gratulati-
Ecclesiae ob-
tis demoni-
ca Christi ja-
pferijs an-
no omnes C-
tatione per-
pertratis
& vates coe-
mentia At-
Saulsum,
que quoque
ar. Rursum
Cicandi de-
ne qua via a
proiectus at-
porus grad-
cum Theb-

expetebat. Eadem vindicta sceleratum quoque Georgij
Georgium persecuta est: vtpote qui à Gentilibus
et ecclesia eductus, & camelo alligatus in com-
muni theatro viuis flammis vnà cum pecude ex-
ustus est.

Imperatore autem defuncto Iulianus cùm iam
imperium assecutus esset, simulato Christiane reli-
gionis studio, statuit eos, qui erant in exilio reuo-
care. Quod quidem cùm rescivisset Athanasius, ve
Iulianum prius in ecclesiam introduceret, eoque
obsequio Arrianos præueniret, nocte concubia, in
medio civitatis Alexandrinæ inuentus est. Ibi cle-
us, præcipua civitatis pars viso Athanasio mirè ex-
ultare, & vocibus manibusque in cælum sublatis de-
votè gratulari cœpit: ac confestim expulsi Arri-
anos se totos Athanasio tradiderunt. Sed non potuit
ei gratulatio & pas, quæ simulata Iuliani pietate
Ecclesie obuenerat, esse diuturna. Nam is cùm to-
tidæmoniorum cultui addictus esset protinùs sa-
cra Christianorum templa fumo, nidore, alijsque
sæcra animalium sacrificijs contaminavit. Vt ve-
ro omnes Christiane pietatis cultores eadem con-
tione perfidie inficeret, atque in suam sententi-
am pertraheret, vndique aruspices, præstigiatores
& vates coegit: quorum omnium ea erat mens &
sententia Athanasium procul amandum esse. Nam
Iulianum, dicebant, fuerit fundamentum, reli-
quæ quoque illorum fidei partes facillè diruen-
tur. Rursum ergo Athanasius ad necem inquiritur.
Circumdiderat ecclesiam Alexandrinam exercitus, Athanasius
que via antistes elaberetur, cùm ecce superno
protectus auxilio per medios hostium cuneos i-
gnarus graditur. Nocte autem illa, conscensa na-
vis cum Thebaidem magna contentione pergeret,
Dd 2 cumque

Georgij
mors.

Athanasij
ad Alexan-
driam redi-
tus.

Iuliani im-
pietas.

Athanasius
à Iuliano ad
necem qua-
ritur.

Vide mirā
Dei prouidentiam.

cumque satrapa quidam à tergo vrgeret, & remiges
viso procul persecutore, accelerarent: Athanasius
paululum subsistens, quasi cęlesti monitus oraculo,
iubet protinus remiges proram obuertere, & con-
sum Alexandriam dirigere. At illi vt par est, con-
turbati, veritiq; in satrapam nē inciderent, cum
animis hærent, vir sanctus illos vt strenuē pers-
erent, hortatus est. Itaque Athanasij parentes ino-
rio, conuersa antemia rectā Alexandriam nauigant.
Cum autem iam satrapę appropinquarent, barathrum
veluti quadam caligine eorum oculis offusa, te-
quam neminem videntes præternauigabant. Ath-
anasius autem instar Elisęi eis acclamans: Et que-
nam, inquit, tanta remigum contentione queritis?
Cumque illi Athanasium se querere responderent,
Is, inquit, veluti fugiens quosdam, parum vos non
cedit. Sic decepti quem persequebantur, non scie-
bant se in manibus habere.

At Athanasius prospero cursu Alexandriam
latus ecclesiam impij Iuliani furore grauiter qua-
satum mirificè suo aduentu recreauit: ac prout
ter quieti & silentio studens, iustam de cęlo in
anum vindictam expectabat. Et quidem is cum
mnibus se præstigijs, maleficijs, & magorum
bus contaminasset, iamque de ampliandis impe-
finibus & summis honoribus cogitaret iaculo
brachium dexterũ percussus vitam simul cum
perio amisit.

Valentianus
cum Valen-
te succedit
Iuliano.

Eo post annum imperij vnum & mēses octiduo
modo extincto, Valentianus assumpto in auxilium
Valente fratre, in imperio successit. Et Valen-
tius quidem in Orientem misit, qui neque de thesauro
neque pecunijs neque exercitu quicquam sollicitus
tutus, totis in eo viribus laborabat, quomodo de-

norum res amplificaret: & orthodoxos opprimeret. Hoc enim solum ad nominis splendorem & gloriam sibi præclarum ducebat ut omnes monasticae viæ cultores quam maximis vexaret incommodis & internecione deleteret. Omnes itaque qui Arrianæ impietati subscribere recusabāt vel exilio vel morte multabantur. Iamque ad Athanasium quoque ventum erat, qui ciuitate rursus egressus, paternum sibi sepulcrum; in quo menses admodum quatuor illius furorem impetumque declinans delituit.

Valentis persecutio.

Athanasius diu latet in sepulchro.

Quoniam autem populus Alexandrinus, propter Athanasij desiderium, infenso, in eos qui dominatū obtinebant, erat animo: ac propterea ad arma & fermentationem spectare videbatur, Valens eorum rebellionem audaciamque pertimescens ecclesias orthodoxo populo restituere coactus est: cum ecce Athanasius post longos illos propter Christum sudores, post varia pro recta fide certamina, post gloriosa propeza, quadragesimo sacerdotij sui anno Gratiani & Probi secundo consulatu vita excedit: utpotē iam satis superque functus laboribus præclaris & diuinus agonotheta cælesti dignus coronaberetur.

VITA S. ANTONINI ARCHIEPISCOPI Florentini. ex ea quæ est iussu Clementis Septimi Rom. Pont. à F. Vincentio Mamardo Ordinis Prædicatorum exactè conscripta. Migravit ex hac vita anno Domini 1459. Relatus autem in numerum sanctorum ab Hadriano Sexto Papa anno 1523.

Antonius, qui propter staturæ breuitatē Antonius vocabatur, Florentiæ honestis parentibus, Nicolao & Thomasio, anno 1389, Vratislaviæ Sexto Pontifice & VVenceslao Cæsare natus est.

Patria & parentes S. Antonini.

D d i est.